

AL·LEGACIONS A L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE LA GENERALITAT, INTEGRAL DE MESURES CONTRA EL DESPOBLAMENT A LA COMUNITAT VALENCIANA.

Presentades per la Diputació Provincial de Castelló.

La valoració que es fa des de la Diputació de Castelló a l'avantprojecte de llei contra el despoblament és molt positiva. En primer lloc es considera una normativa absolutament necessària, ja que pretén consolidar i culminar el treball iniciat fa anys a favor dels territoris d'interior, donant-li la continuïtat i l'estabilitat imprescindibles per abordar una problemàtica tant complexa com la que intenta resoldre. En segon lloc, és un avantprojecte que té un caràcter integral i transversal, en implicar a la majoria dels departaments de la Generalitat Valenciana, en correspondència amb la temàtica abordada. I, en tercer lloc, constituirà la garantia perquè tota la ciutadania valenciana, independentment del seu lloc de residència, pugui gaudir dels mateixos drets i oportunitats.

La Diputació de Castelló també celebra el caràcter obert, transparent i cooperatiu amb el qual s'està preparant aquesta norma, donant cabuda en la seua confecció a integrar les opinions i propostes de tots els actors implicats, començant per la ciutadania a la qual va adreçada, passant per les institucions públiques i privades que poden aportar les seues perspectives, i acabant per recollir les idees dels tècnics i especialistes de les diferents conselleries i de les universitats públiques valencianes.

Així i tot, la Diputació de Castelló considera que és oportú presentar algunes propostes raonades de millora, amb la certesa que seran benvingudes, i que en la mesura que es consideren encertades passaran a integrar-se dins la norma.

PROPOSTA 1. MODIFICAR EL TÍTOL DE LA LLEI

Proposta: Canviar el títol per l'enunciat que es presenta a continuació:

Llei de la Generalitat Valenciana, integral de mesures a favor de la cohesió, la igualtat territorial i el repte demogràfic de la Comunitat Valenciana

Argumentari: En primer lloc, i en la mesura en que siga possible, el títol de la llei convindria que s'enunciara en positiu. I en segon lloc, la llei no pretén exclusivament actuar contra el despoblament. Tot al contrari, el Títol IV (el fonamental) va adreçat a implementar un conjunt d'accions per garantir la igualtat de drets i el desenvolupament social i econòmic de bona part del territori valencià. Per tant, la llei és molt més ambiciosa del que el títol actual fa pensar.

PROPOSTA 2.- CORRECCIÓ D'UN ERROR

Proposta.- Al segon paràgraf de l'apartat II del Preàmbul es diu: "El despoblament i, en sentit ampli el repte demogràfic, es manifesta com a fenomen territorial en totes les comunitats i ciutats autònomes a Espanya,...". Substituir per: ""El despoblament i, en sentit ampli el repte demogràfic, es manifesta com a fenomen territorial en totes **les comunitats** a Espanya,...". És a dir. Esborrar "...i ciutats autònomes...".

Argumentari: Les ciutats autònomes d'Espanya són Ceuta i Melilla, i constitueixen cadascuna d'elles un sol municipi. Ambdues estan experimentant un clar i potent creixement demogràfic a les dues darreres dècades.

PROPOSTA 3.- ADAPTACIÓ DE LES NORMATIVES A LES ESPECIFICITATS DELS MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT.

Proposta: Afegir al final del Títol II, un article nou, que portaria el número 14, amb el següent text: "Article 14. Adaptació de les normatives als municipis en risc de despoblament. La Generalitat impulsarà que qualsevol disposició legal permeti una adaptació i modulació de la normativa a les peculiaritats i dificultats en els ajuntaments menuts, afavorint una millor prestació dels serveis, així com fomentar l'activitat econòmica i la creació de llocs de treball."

Argumentari: Aquesta és una de les propostes que s'inclou dins de l'Informe de la *Comisión Especial sobre la evolución demográfica* en España, aprovat amb data 22 de febrer de 2019 i publicat al Boletín Oficial de las Cortes Generales. Senado, en data 1 d'abril de 2019. Per tant, no cal dedicar-li més espai per argumentar la seua conveniència. Però qualsevol persona coneixedora del món rural és ben conscient de que moltes normes estan pensades des de i per al món urbà i quan es transposen a l'entorn rural són de difícil encaix.

PROPOSTA 4.- AFEGIR UN SETÉ CRITERI PER CONSIDERAR A UN MUNICIPI EN RISC DE DESPOBLACIÓ.

Proposta: A l'article 15.1 afegir un altre requisit, el g) "El nombre d'habitants, d'acord amb el darrer padró oficial, siga inferior a 700."

Argumentari: Hi ha 16 municipis que amb menys de 700 habitants compleixen 4 criteris del 6 que estableix l'avantprojecte. Per tant, si es considerara com a criteri tindre menys de 700 habitants, aleshores complirien amb 5 criteris, i podrien ser considerats com municipis en risc.

Eixos pobles són: Bellús, Cotes, Montan (que ja era de risc per la comarca), Sallent, Bejís, Benimarfull, Sagra, Otos, Villahermosa del Rio (que ja era de risc per la comarca), Higuieruelas (que ja era de risc per la comarca), Sueras, Sella, Agres, la Jana, la Torre de les Maçanes i Fuenterrobles. Per tant, 13 municipis de nous i 3 que ja ho eren.

PROPOSTA 5. SUBSTITUIR EL TERME ÀREES FUNCIONALS PER ZONES RURALS INTEGRADES

Proposta: Text actual: "Article 15.2. També es consideraran municipis en risc de despoblament aquells que, encara que no complisquen els requisits assenyalats, pertanyen a àrees funcionals amb una densitat demogràfica igual o inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat. Les àrees funcionals es determinaran de conformitat amb les dades oficials sobre demarcacions territorials inscrites en el Registre d'entitats locals de la Comunitat Valenciana, creat per Decret 15/2011, de 18 de febrer, del Consell."

Text que es proposa: “Article 15.2. També es consideraran municipis en risc de despoblament aquells que pertanyen a àrees rurals integrades amb una densitat demogràfica igual o inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat. L'òrgan competent del Consell en matèria de polítiques contra el despoblament haurà de definir i cartografiar dites àrees rurals integrades.”

Argumentari: El concepte d'àrea funcional serveix per delimitar aquells territoris que pertanyen a l'àrea d'influència d'una mateixa ciutat. És a dir, a aquells pobles que reben determinats serveis o estan interconnectats amb el mateix nucli urbà. Per tant, l'àrea funcional ha d'incloure obligatòriament al nucli oferidor de dites funcions, i és evident que sempre es tractarà d'un municipi amb suficient entitat socio-econòmica, i per tant, no es trobarà en risc de despoblació.

El segon argument és que les demarcacions territorials que s'han de inscriure al Registre d'entitats locals de la Comunitat Valenciana, Decret 15/2001, són les següents: Municipis, Províncies, Mancomunitats, Comarques, Entitats locals menors, Àrees metropolitanes i Consorcis. Però no cita a les àrees funcionals. No existeix un llistat oficial legal de pertinença dels municipis valencians a les seues corresponents àrees funcionals, per tant, caldria definir i cartografiar dites àrees funcionals abans d'emprar-les com a criteri per definir els municipis en risc de despoblament. I les àrees funcionals que s'han emprat en diferents treballs de planificació encarregats o realitzats per la Generalitat són tan grans i inclouen les ciutats centrals, que cap d'eixes àrees té una baixa densitat de població. Així, a l'Estratègia Territorial Comunitat Valenciana 2010-2030, que es pot visualitzar al web de la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat (<https://politicaterritorial.gva.es/es/web/planificacion-territorial-e-infraestructura-verde/propuestas-por-areas-funcionales>), la província de Castelló queda dividida en només tres àrees funcionals: Àrea funcional de Els Ports-Baix Maestrat, Àrea funcional de Castelló i Àrea funcional de la Vall del Palància (aquesta també inclou la zona de Sagunt).

PROPOSTA 6. AUGMENTAR LA GRANDÀRIA MÍNIMA PER SER CONSIDERAT MUNICIPI EN RISC DE DESPOBLAMENT

Proposta: A l'article 15.2 substituir l'actual text: “Així mateix, seran considerats municipis en risc de despoblament aquells amb població inferior a 300 habitants”, per la següent redacció: “Així mateix, seran considerats municipis en risc de despoblament aquells amb població inferior a 500 habitants”

Argumentari: En els estudis dels especialistes i en moltes normatives es considera que tots els municipis amb menys de 500 habitants tenen un futur demogràfic molt negatiu. Tothom és conscient de les dificultats que tenen els autònoms i les petites empreses de serveis per continuar funcionant en aquest pobles, especialment per la limitació de les demandes, com a conseqüència de l'escàs nombre de veïns. Forns, carnisseries, tendes de comestibles, peixateries, sabateries, perruqueries, etc, han anat tancant la porta des de ja fa dècades en aquest nuclis de població.

El nombre de municipis compresos entre els 300 i els 500 habitants és de 44, dels quals 17 compleixen al menys 5 criteris, per la qual cosa ja estan definits com de risc. Hi ha 9 que compleixen 4 requisits, amb la qual cosa estarien dins de la categoria addicional; per tant, només resten 18 municipis amb una població compresa entre 300

i 500 habitants que no estarien protegits per la llei amb la redacció actual de l'avantprojecte.

PROPOSTA 7.- COMPENSACIÓ ALS MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLAMENT.

Proposta: A l'article 30.1, afegir al final del punt 1: "Així mateix, els municipis en risc de despoblament que possibiliten un ús social del seu territori o en els que hi hagen zones d'especial protecció, atenent les externalitats positives per al conjunt de la societat, rebran una compensació econòmica que els facilite el manteniment de les infraestructures necessàries per al dit ús social i els recompense de les restriccions que impliquen les declaracions de protecció."

Argumentari: Molts municipis en risc de despoblament, amb pressupostos limitats, estan mantenint infraestructures que són emprades no sols pels seus veïns. Ben al contrari, molts ciutadans urbanites acudeixen a eixos pobles i fan ús dels serveis públics de manera gratuïta, sense que dites estades repercutisquen positivament en les hisendes locals. A més a més, el territori d'interior està farcit de zones amb especial protecció del medi natural, per la seua pròpia riquesa, però també per haver conservat una natura similar a la que tenien els pobles més antropitzats. I aquests poden emprar el seu sòl amb moltes menys limitacions del que ho poden fer els pobles amb risc de despoblament. Els pobles amb risc de despoblament contaminen poc i, per contra, els seus boscos enriqueixen l'aire que contaminen i consumeixen els urbanites. I això es fa sense compensació. El mateix principi que s'aplica a les empreses que contaminen, també s'hauria d'aplicar als municipis de purifiquen les aigües i l'aire.

PROPOSTA 8. DESCENTRALITZACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ.

Proposta: A l'article 32.1, afegir al final del punt 1. "Així mateix, la Generalitat procurarà que alguns organismes de nova creació o l'ampliació d'alguns ja existents es distribuïsquen per tota la geografia valenciana, prioritzant les zones en risc de despoblament, de manera que ajuden a la cohesió territorial."

Argumentari: La concentració a les ciutats dels organismes i departaments públics és un fet inqüestionable. En part respon als mateixos factors que han generat la urbanització del món contemporani, però els poders públics tenen el compromís i l'obligació d'ubicar els seus centres de treball i de presa de decisions per tot el territori que governen. Aquest procés de descentralització s'està aplicant, tant per l'Estat espanyol com per la pròpia Generalitat Valenciana, que situa en Alacant, en Castelló o en altres ciutats, departaments o seccions de la seua estructura organitzativa. Ara és el moment de que dita descentralització arribe, en la mesura en que siga possible, al món rural i en procés de despoblament.

Castelló de la Plana a la data de la firma electrònica

El President de la Diputació Provincial de Castelló,

José P. Martí García

Diputación de Castellón

Plaza de las Aulas, 7, Castellón. 12001 Castellón. Tfno. 964 359 630 - 727

SECRETARIA AUTONÒMICA DE COHESIÓ TERRITORIAL I POLÍTIQUES CONTRA
EL DESPOBLAMENT

